

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő:
Dr. Olesz Lajos
Laptulajdonos a CORVIN Lapkiadó R. T.

DÉLI HIRLAP

A timistorontali törvénysek bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938).
Alapította:
Dr. VUCHETICH ENDRÉ
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

Ma: Gazdasági és jogi figyelő

A balkáni helyzet alakulásával függ össze az újabb német-bolgár megbeszélés, mely egyrészt Hitler kancellár és Ribbentrop külügyminiszter, valamint magasrangú katonai személyiségek, másrészt Bozsiloff bolgár miniszterelnök és Sismanoff külügyminiszter között ment végbe.

Churchill brit miniszterelnök Londonban nagyobb beszédet mondott, melyben visszapihentést vetett az angolszás szövetségesek és a Szovjet egy évi háborús évkegyességére. Megemlékezett a moszkvai értekezletről is, részletekbe azonban nem bocsátkozott.

Giraud tábornok lemondott a francia semleges felszabadítási bizottság elnöki tisztéről.

Menemencsoglu török külügyminiszter beszámolóját, kairói tanácskozásáról, nagy érdeklődéssel várják Ankarában.

Az Egyesült Államok szenátusa nagy szótöbbséggel elfogadta a háboru utáni együttműködésre vonatkozó, Connally-féle javaslatot.

A harcok eddigi súlypontjain, sem Keleten, sem a déltibáliai arcvonalon nem következtek be lényeges eltolódások az eddigi súlypontokon. Mindkét hadszíntéren változatlan heveséggel dúl a küzdelem.

Németország és a Balkán

A bolgár kormányzó-tanács két tagjának, Kyрил hercegnek és Riloff volt miniszterelnöknek a német vezérfőhadiszálláson tett minapi látogatása után most Bozsiloff bolgár kormányzó és Sismanoff külügyminiszter kereste fel Hitler kancellárt. Nemzetközi politikai körökben ez az újabb német-bolgár megbeszélés élénk figyelmet keltett s az egyébként is napirenden lévő új német Balkán-politika iránt fokozott érdeklődés tapasztalható. Mindenképp indokolt ez a figyelem és érdeklődés, ha tekintetbe vesszük, hogy a kairói Edeon-Monemencsoglu találkozóknál szintén a balkáni helyzet állott a tárgyalások középpontjában s az argol külügyminiszter beható megbeszéléseket folytatott az emigrációban élő görög és jugoszláv uralkodóval is.

Német illetékes helyen — mint erről a Nemzetközi Sajtótudósító közlése nyomán hirt adtunk — néhány részletet már közölték azokról az intézkedésekről, amelyeket a közelmúltban kezdeményeztek, „azzal a céllal, hogy a balkáni térségben békét teremtsenek és azt Európa valóban szilárd és szolidaris alkotórészévé tegyék.” Az idézett szakokkal a Wilhelmstrassen a Balkánon vérehajtott s végrehajtandó intézkedések általános irányát akarták jellemezni, amelyek különben Neubacher követ, a birodalmi külügyminisztérium délkelet-európai rendkívüli megbízottjának nevéhez fűződnek.

×

Berlini politikai körökben már régebben szó van arról, hogy a Badoglio-kormány fegyverszünet Németországnak alkalmát adja a Balkánon új politika, illetve új tárgyalási alap megteremtésére. Ennek időszerepe annál inkább nyilvánvaló, minél jobban közelednek az esetleges balkáni szövetséges partraszállás időpontjai. Politikai megfigyelőknek az a benyomásuk, hogy német részről a balkáni lakosságot fokozottabb mértékben óhajtják megszervezni a Balkán védelme érdekében. Ön-

Ujabb német-bolgár megbeszélések A Neubacher-rendezés új viszonyokat teremt a Balkánon Churchill szerint 1944-ben kerül sor a háboru legsúlyosabb harcaira

Giraud lemondott a felszabadítási bizottság elnöki tiszttségéről — Dániában megszigorították a német katonai intézkedéseket

Német ellentámadás, súlyos páncélos harcok Kievidől délnyugatra

védelmi alapon történő katonai részvételről lenne szó. E szerint a Balkánon átlomázó német csapatok mellett az egyes balkáni államok véderőit is felhasználják az esetleges szövetséges inváziós lépések ellen. Érthető tehát, ha Berlin arra törekszik, hogy esetleges katonai események előtt politikailag tisztább helyzetet teremtsen a balkáni államokban, egyrészt megnyugtatván az ottani lakosságot a balkán-államok jövője tekintetében, másrészt jeleit adván annak, hogy Németország fokozottabb mértékben veszi figyelembe a balkáni népek függetlenségét, törekvéseit.

Az olaszok balkáni törekvései

Délkelet-Európa vezető államfőfjainak látogatása a német főhadiszálláson szintén azt bizonyítja, hogy Németország a Badoglio-kormány fasisztaellenes ténykedéseinek megkérdése óta teljesen kezébe vette a politikai irányítást a Balkánon. Az elmúlt idők balkáni politikáját — mint Neubacher nyilatkozatából is kiderül — az olasz királyi ház terhére írják, amelynek — ugymond — dinasztikus érdekeire Berlin kénytelen volt tekintettel lenni. A dinasztikus megkötöttségek megszűntek — alapítják meg Berlinben — s az új német Balkán-politika keresztülvitelét Mussolini visszatérése Itália élére a legosekélyebb mértékben sem akadályozza. Hogy német részről az olasz balkáni törekvéseket nem tekintik összefüggésben állónak az olasz fasiszta rendszer politikájával, hanem ezt kizárólag a királyi ház szándékaija magyarázzák, az kijtünik abból is, hogy a Mussolini-kormány — mellyel Németország továbbra is szövetséges viszonyban áll — semmiféle balkáni követelést nem jelentett be.

Az új német Balkán-politika

Az új német Balkán-politika első állomása a dalmái tengerpartnak Horvátországhoz való csatolása és egyúttal Horvátországnak teljesen függetlenné nyilvánítása volt. További határozott eredményként — mely már Neubacher küldetésével is összefügg — Albánia és Montenegro függetlenné nyilvánítását említi Berlinben, Ebben a két államban — és ezt nyomatékosan hangsúlyozták — Németország már nem szerepel mint megszálló hatalom. Németország a jövőben nem tekint Olaszországot részének ALániát, hanem független államnak s ugyanakkor Montenegro lakosságának önállósági mozgalmát is honorálni óhajtja. Szerbiával kapcsolatban különösképp élénk Neubacher tevékenysége. Nedics tábornokkal, a belgrádi szerb kormány élőkével folytatott sorozatos megbeszélései, német megítélés szerint, pozitív eredménnyel kecsegtetnek. Felütést keltenek azok a hírek is, amelyek Miháilovic Dráza tábornok, esernik-vezér és Nedics hátrahagyott közeledéséről tudnak. Az eddigi angol támogatást élvező Miháilovic, embereinek

nagy részével egy idő óta megszüntette a harcot a német megszálló csapatok ellen. E miatt az angolszás sajtó elfordult most Minajlovicsról, aki — mint ismeretes — Moszkva részéről már régebben állandó támadás középpontjában áll. Görögországban a vörös-fehér gerilla-harcoktól várnak eredményt német részről. A két párton állók, berlini számitás szerint, az egymás elleni harcban fáradnak majd ki.

Bulgária szerepe

Felelős német körökben — mint egy berlini tudósítás közli — tisztában vannak azokkal a nehézségekkel, amelyeket a megoldás felé vezető uton még le kell győzniök. Németország határozott kívánsága azonban a Balkán-kérdés végleges megoldása, még a háboru folyamán. A fő nehézségeket elsősorban a részben angol, részben orosz pénzzel támogatott felkelők leküzdésében látják.

Az érdeklődés középpontjában áll az a kérdés is: milyen területi változások tartoznak a Neubacher-féle terv keretébe? A Wilhelmstrasse felelős tényezői bizonyos területi változások szükségességét elismerik, amikor hangsúlyozzák, hogy a területi kérdések ugyan fennállnak, végleges és igazságos megoldásra azonban csak később kerülhet sor. Az egyes államok közötti határok tisztázásánál egyelőre gátló körülménynek tartják a Balkánon uralkodó tisztázatlan hadihelyzetet. Ezen az alapon elhamarkodottnak tekinthetők azok a hírek, amelyek a határkijáratokról már részletes kombinációkat ismertetnek. A német fővárosban is megcáfoltnak fogadják el azt az értesülést, amely bolgár — szerb területi változásait tetelez fel, Bulgária javára. Mint emlékeztetés, nemrég Szófia is cáfolta azokat a híreszteléseket, amelyek szeint Bulgária a Balkánon újabb megszállási övezetek védelmét vállalná. Ez természetesen mit sem von le annak a megálapításnak értékéből, hogy Berlin nagyon fontos szerepet szán Bulgáriának a Balkánon. Ezt a mostani német-bolgár megbeszélések is érzékelhetik.

A Connally-javaslat

Az Egyesült Államok szenátusában több, mint egy héten keresztül nagy külpolitikai vita középpontjában állott a

háboru utáni együttműködésben való részvétel és a békekonferencia ügye. Connally szenátor, a szenátus külügyi bizottságának egyik vezető tagja azt a javaslatot tette: mondja ki a szenátus, hogy a békekonferencián csak olyan kormányok képviselői vehetnek részt, amelyek házájukban szilárd alappal, azaz tömegekkel rendelkeznek.

Connallynak ez a javaslata annak az angolszás politikai körökben egyre jobban tért hódító felismerésnek jele, hogy értelmetlen lenne oly emigráns kormányok támogatása, amelyek házájuk viszonyaitól elszakadva, aligha tekinthetők ma a nép akarata kifejezőinek, még ha emigrációba való vonulásuk idején szó is lehetett esetleg ilyesmiről. Connally az erre vonatkozó javaslatot a háboru utáni bévevillongások, a polgárháboru elkerülése szükségességével indokolta. Feltételezhető ugyan, hogy egyes országokban — például Jugoszláviában vagy Görögországban — ma már egészen más összetételű kormányra, más beállítottságú politikusokra bízna a népakarat a vezetést s nem az emigrációban élő volt kormányfőikre.

Connally szenátor javaslatának az emigráns kormányokat érintő feltétel természetesen csak egyik részlete. Az indítványnak — melyet a képviselőház előzően már elfogadott — az a lényege, hogy az USA, a háboru után valamilyen nemzetközi szervezett munkájával együttműködjen. Ez a javaslat az amerikai közhangulat nyomására került a kongresszus elé, de elfogadását London is nagy érdeklődéssel várta. A javaslat elfogadása ugyanis a szövetségesek részére viszonylagos biztonságot jelenthet abban a tekintetben, hogy az Egyesült Államok együttműködésére a háboru után is számíthatnak s ennek folytán politikai elhatározásai az USA jövő közreműködésére is támaszkodhatnak.

×

A Connally-javaslatot — mint a Radior hírigyőnktség egyik legújabb genfi jelentése közli — az északamerikai szenátus most 85 szavazattal 5 ellenében elfogadta. (—)

A politikai arcvonal

A bolgár miniszterelnök és a külügyminiszter Hitler kancellárnál

Berlin. (DNB). Hitler vezér és kancellár november 5-én kihallgatásos fogadta Bozsiloff bolgár miniszterelnököt és Sismanoff bolgár külügyminisztert. Ez alkalommal kimerítő tanácskozás folyt mindazokról a kérdésekről, amelyek Németországot és Bulgáriát közösen érdeklik. A Hitler vezérnél lefolyt megbeszélésben jelen volt Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter. Keitell vezértábornagy és Jodl tábornok is. A tanácskozás mindvégig a szíves egyetértés és a bevált hagyományos barátság légkörében folyt le.

A tanácskozás után a bolgár miniszterelnök és a külügyminiszter Ribbentrop német külügyminiszter vendége volt. A barátságos jellegű eszme cserét itt folytatták és az este ért véget.

Minisztérium Szófiában

Szófia. (EP). Boziloff bolgár miniszterelnök és Sismanoff bolgár külügyminiszter, Hitler vezérnél tett látogatása után kedden reggel különvontatva visszaérkezett a bolgár fővárosba. Még ugyanazon a napon a kormányzótanács tagjai előtt kihallgatáson jelent meg és beszámoltak utjuk eredményéről. Kedden délután a bolgár kormány tanácskozásra jött össze, amelyen

Boziloff miniszterelnök előterjesztette Hitler vezérnél tett látogatásáról szóló jelentését.

A bolgár államférfiak látogatásáról Berlinben kiadott hivatalos közleménnyel kapcsolatban kedden este a bolgár fővárosban azonos szövegezésű közlést adták ki. A látogatáshoz bolgár részről eddig még semmiféle kommentárt nem fűztek.

Neubacher követ nyilatkozata Berlin új Balkán-politikájáról

Athén. (Rador). A német távirati iroda a Nemzetközi Sajtótudósító következő hírével közli:

A görögországi Deutsche Nachrichten című újság röszkeresztje beszélgetést folytatott dr. Neubacher miniszterrel, aki a német külügyminiszternek teljes hatáskörrel felneveltem megbízottja a délkelet-európai kérdésekben. A beszélgetés tartalma a következő:

„Azok a minduntalan visszatérő hírek az európai és tengerentúli sajtóban, hogy Dr. Neubacher miniszter, mint a birodalom különleges meghatalmazottja, a délkeleti kérdésekben azt a meggyőzést kapta, hogy valamiképpen balkáni egyesüést hozzon létre, teljesen alaplatanok. Ugyanolyan téves az a feltételezés, hogy Németország bizonyos gyengeség következtében lép új politikai kezdeményezést útjára Európa délkeletén.

Németország csakugyan politikai kezdeményezést indít meg, de azért, mert az olasz földközi-tengeri uralmi politika saját büne miatt összeomlott a Badoglio-kormány árulása következtében. Addig voltak olasz érdeklődések Horvátországban, Montenegróban, Albániában és Görögországban, most azonban természetes kényszerűséggé vált, hogy Németország ezen a délkeleti területen a fejlődés útját keresse.

Hogyha a szövetségesek közvéleménye a fejlemények természetes folyamatában a balkáni egyesüléssel foglalkozik, amelyről azt hiszik, hogy Dr. Neubacher alapozza meg, akkor ezeknek az érdeklődéseknek az a céljuk, hogy a szövetséges országok saját közvéleménye figyelmét eltereljék arról, hogy Moszkva minden erőfeszítést tegyen a kommunista szervezetek szervezésére, a partizánok részvételével és a népfrent segítségével, hogy megalapítsa a balkáni szövetséget, ami iránt Angliának saját érdekében komolyan kell érdeklőnie.

Németország nem tekint Európa délkeletét uralmi területnek, hanem az európai együttműködés egyik részének és ezért fog hozzá máris ezen a téren a viszonyok rendezéséhez, mert ez a tér az európai gazdaság természetes kiegészítő része, amelynek az új Európában nem lehet idegen befolyás alatt állania.

Ezre a ténnyel nézve, az idegen hatalmakkal ellentétben, Németország arra törekszik Délkelet-Európában, hogy a politikai és gazdasági állandóság magasabb fokát érje el és ezért határozta el Itália bukása után, még a háború okozta súlyos helyzetben is, hogy cselekedjék itt, az alkotó politika értelmében.”

„BULGÁRIA MEG MINDIG A BÉKE OÁZISA”

Szófia. (DNB). Jambol városban négyülés volt azon Becksóff földművelésügyi miniszter a jelenlegi politikai pillanatról beszélt. A miniszter hangsúlyozta, hogy Bulgária még mindig a béke oázisa és valamennyi néprétege aránylag jól van ellátva. A mai történelmi pillanat teljes egységet kíván, mivel csak egy erős belső front válhat a bolgár népnek javára.

Elfogadták Connally javaslatát

Genf. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálat jeleni Washingtonból: Az Egyesült Államok szenátusa elfogadta Connally szenátor határozati javaslatát a háború után fogandó intézkedések ügyében. Mint ismeretes, ez a ja-

vaslat a szenátus külügyi bizottságának jóváhagyása után került a szenátus elé. Genf. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálat washingtoni értesülése szerint Connally szenátornak a háború utáni együttműködésre vonatkozó ja-

Churchill nyilatkozott a moszkvai értekezletről

Amszterdam. (DNB). Az angol hírszolgálat közlése szerint Churchill angol miniszterelnök tegnap első ízben beszélt London diszpolgárává törjént megválasztása óta és pedig a lordmayor vacsoráján. A meghívott vendégek között a banketten ott volt Smuts tábornok, délafrikai miniszterelnök és a kormány legfőbb tagja. Churchill hangoztatta, hogy semmi oka sincsen az 1940 novemberében tett nyilatkozatát megváltoztatni, amely szerint Anglia nem fogja a harcot feladni addig, ameddig a németek még az általuk megszállott országok földjén állanak. Az 1941 évben mondott jóslata is bekövetkezett, amely szerint Anglia Japánnak hadat üzen, ha a japánok háborút kezdenek az Egyesült Államokkal. Az utóbbi évben a szövetséges hatalmak hadseregei valamennyi harctéren sikereket értek el. Sikernek tekintendő az is, hogy Szicília mellett Korzika és Szardínia, valamint Olaszország területének egyharmada az angol és amerikai csapatok kezében van. Hangoztatta ezután, hogy az ellenséges tengeralfutó háborúnak „kitörték a nyakát” és megállapította egyben, hogy a német városoknak továbbra is megsemmisítő károkat okoznak. Ezzel kapcsolatban reményét fejezte ki, hogy a német morál és a német háborús erőfeszítések is kárt fognak szenvedni. A szárazföldi, tengeri és légi hadműveletek során Nagybritannia ugyancsak a legnagyobb részt viselte és a legdrágább árat fizette. De elismeréssel adózott az Egyesült Államok, Ausztrália és Új-Zéland harci erőinek is ott, ahol harcba kerültek. Az idei esztendő legjelentősebb eseményének mégis a szovjet hadsereg előnyomulását kell tekinteni a Volgától nyugat felé a Dnyeperen át. Megröszerte a Szovjetnek hogy Anglia és az USA továbbra is minden elkövetnek, hogy harci erőiket az óceánon áthoz-

vaslatát a szenátus 85 szavazattal 5 ellenében elfogadta.

A határozat magában foglalja a moszkvai megállapodás 7 pontját is.

GIRAUD LEMONDOTT A FELSZABADÍTÁSI BIZOTTSÁG ELNÖKI TISZTSÉGÉRŐL

Amszterdam. (Rador). A német távirati iroda jeleni: Az angol hírszolgálat közlése szerint Giraud tábornok lemondott a francia felszabadítási bizottság elnöki tisztségéről.

DANIÁBAN MEGSZIGORÍTOTTÁK A NÉMET KATONAI INTÉZKEDÉSEKET

Koppenhága. (Tp.) Dániában megszigorították a katonai intézkedéseket. Valószínű, hogy hasonló intézkedésekre hamarosan Norvégiában is sor kerül.

zák és harcba vessék.

Mi valamennyien — folytatta Churchill — lelkesedéssel vagyunk eltelve a moszkvai értekezlet sikerei fölött. A moszkvai megbeszéléseken a Szovjetnek alkalma nyílt tapasztalhatni, hogy Anglia és az USA ösztönözni végig akarja harcolni ezt a háborút a Szovjetunióval és később, „az újjárpás érdekében” is vele együtt akar dolgozni. Ő, Churchill, nem adta fel a reményt, hogy eljön a lehetősége a három kormány vezető személyiségei együttműködésének. A felelős vezetők közötti barátságos és bizalmas jellegű személyes vonatkozások a legjobb alapot nyújtanak mind a háború, mind pedig a béke terveire. Dőreesség volna a szövetséges hatalmak részéről, ha terveiket és tetteiket Németország közeli összeműködésének kilitására építenék. Az 1944. évi háború igen kemény lesz és a nyugati hatalmak számára emberélet szempontjából a legdrágább harcot jelent majd, amelyet vajaha végigküzdöttek.

BERLIN VELEMÉNYE CHURCHILL BESZÉDÉRŐL

Berlin. (Tp.) Churchill beszédével kapcsolatban Berlinben rámutatnak arra, hogy míg Churchill 1940-ben és 1941-ben már látni vélte a hegycsúcsot és azt jelentette ki, hogy 1943-ban már túl lesznek a hegyen, ma kénytelen megállapítani, hogy az 1944. esztendő Angliától és az Egyesült Államoktól a legnagyobb áldozatokat fogja követelni emberéletben. Amikor Churchill beszéde során időszertű politikai kérdéseket érint — mondják Berlinben — ezek a fejtegetései rendkívül elmosódottak. A moszkvai értekezlettel kapcsolatban megállapítják, hogy az előzetes harsona-szerű kijelentés után az angol miniszterelnök mostani utalásai rendkívül lanyhák és nélkülözik azt a magabiztosságot, amely máskor Churchill szavait jellemezni szokta.

Jelentéseink a harcokokról

Kiev harci körzetében, a rossz idő áras ellenére, szünet nélkül folyik a kemény küzdelem

Berlin. (DNB). A német vezéri főhadiszállás jelentése szerint a Krim-félszigeten tegnap csupán helyi jelentőségű harcok voltak. Perekoptól délkeletre román kötelek ellentámadással visszafoglaltak egy átmenetileg elvesztett magaslati terepet.

A Dnyeper-arcvonalon a chersoni hídfő ellen intézett, továbbá Dnyepropetrovsktól délnyugatra és Krivojrogtól északra indított szovjet támadások megállítását. Nyolc ellenséges vízijármű közül, amely be akart hatolni a Dnyeper torkolatába, a német haditengerészet biztosító járművei hatot elsüllyesztettek, kettőt pedig szákmányul ejtettek.

A kiev harci körzetben a rossz időjárás ellenére, a harcok szünet nélkül folynak. Kivétel nyugatra és északnyugatra a német csapatok túlsúlyban lévő ellenséges erők folytatlagos áttörési kísérleteinek elhárítása közben új állásokba mentek vissza. Kiev városától délnyugatra egy eredményes német ellentámadás súlyos páncélos harcokra vezetett.

Szolovszkától északnyugatra a szovjet csapatok szintén folytatták támadá-

saikat. Mig egyes helyeken a betört erőkkel a harcok még folyamatban vannak, addig más betörési helyeket ellentámadással ismét megtisztítottak. Nevel-

től délre tegnap is heves harcokra került a sor, amelyeknek során a szovjet csapatok kezdeti területnyereségük után ellentámadással kiindulási állásukba visszavették.

A délnyugati arcvonalon a V. turno folyótól nyugatra az elhárító és a nemességkén heveséggel folyik tovább. Angol és északamerikai nagybombák mindig újabb indított áttörési támadást a német magaslati állások ellen, különösen Mignano-nál és Venatro-nál az elhárító tüzből véresen összeomlottak. A német csapatok lendületes ellentámadás néhány helyi betörést elrekesztettek, az ellenségtől megtisztítottak és közeli foglyokat ejtettek.

Német harci repülőgépek erős kötekei az elmúlt éjszaka ismételtlen megmadták Nápoly ellenséges ellátási központját és hajókon, valamint ki-mozdított helyeken telitalálatokat értek el.

AZ OSSERVATORE ROMANO CIKKE

Róma. (Rador). A német távirati iroda jeleni: A Vatikánváros ellen intézett angol-amerikai légi terrortámadással kapcsolatban a Vatikán felhívta a lapja, az Osservatore Romano szombat esti számában részletes beszámolót közölt. A beszámoló a következő szavakkal fejeződik be:

„Mélységes sajnálkozásunknak aduk kifejezést a Vatikánváros ellen irányított bomboló cselekedet fölött. A Vatikán — amelynek semlegességét valamennyi hadviselő fél elismerte — éppen semlegessége révén teszi lehetővé oly nagyszámú művészi és kulturális érték elvesztését. Ezeknek az értékeknek elvesztése helyrehozhatatlan kárt jelentene az egész emberiségre.

A SZENT PÉTER-TEPLOM KUPOLAJA BEOMLÁSSAL FENYEGET, JELENTI A DNB TUDÓSÍTÓJA

Róma. (Rador). A német távirati iroda tudósítója jeleni:

A Szent Péter bazilika bezárása, mint közlik, annak a ténynek tulajdonítható, hogy a bombázások okozta megrázkodtatás következtében az egész kupola a beomlás veszélyével fenyeget, legazért, mert már Michel Angelo, a kupola építétszénél, a lehetőségek végéig határáig ment el.

JAPAN HADISIKEREK

Tokió. (Domej). A japán császári hadiszállásnak a legutóbbi napokban kiadott jelentései a japán légierő és haditengerészeti ujjabb nagy sikereiről számolnak be. Igly nap előtt a Salamon-szigetekhez tartó Bougainville szigettől délre a japán torpedó repülőgépek elsüllyesztettek két repülőgép-hordozó hajót és négy cirkálót, tegnap pedig a japán légierő angol száraz hajókaravánok ellen intézett eredményes támadást és ugyanazon a vidéken heves harcok során elsüllyesztett 3 csatahajót, 2 cirkálót, 2 torpedórombolót és 4 szállítóhajót. Eze kívül felgyújtottak a japán repülőgépek 5 csatahajót, 3 nehézcirkálót, 3 cirkálót, illetve torpedórombolót és egy nagy szállítóhajót. A légi harcokban a japán repülőgépek amerikai gépet lötek le. Ugyanakkor a japán repülőgépek 15 repülőgépet vesztettek, ezeknek nagy része 30 felfalódzott, bombázak mányával együtt rázuhant az ellenséges hajókra.

Leguia 56

Roosevelt rádióbeszéde

Stockholm. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálat jeleni: Roosevelt elnök egy „segélynyújtási és jóváérteli egyezmény” aláírása alkalmából rádióbeszédet mondott és kijelentette, hogy ennek az egyezménynek gyakorlati megvalósítása egyike az egyesült nemzetek legfőbb céljainak a jelen tősége tekintetében „közvetlenül a moszkvai megállapodás után következnek”. Az egyezmény célja: élelmiszer-állítási a szövetséges megszállás alatt lévő országokba.

London elérkezettnek látja az időt a német nép irányában indítandó „politikai offenzívára”

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda jeleni: Az Afton Tidningen című svéd lap londoni értesülése szerint a brit fővárosban elérkezettnek látják a pillanatot arra, hogy Churchill, Roosevelt és Sztalin közös propagandá-hadjáratot kezden a német nép irányában. A német néphez intézendő rádiófelhívásról Valna szó. Londonban rámutatnak arra, hogy mind a moszkvai értekezlet, mind Sztalin legutóbbi beszéde „jó kiindulási pontja lehetne a politikai offenzívának.”

Mediator-rádió

hangszóródás nélkül, 3 meg 1. eladó. Timisoara, II. Anton Pan-utca 1., III. em., 4. Déltől fél 3-1 fél 5 között.

A Déli Hirlap gazdasági és jogi figyelője

Főmunkatársak:

CSÁKÁNY BÉLA
TAKÁTS LAJOS

35 A hat jogi eseményei között első helyen áll a bírói kar megszervezéséről szóló rendelet-törvény. A rendelet-törvénynek olvasnunk széles rétegét érintő ujtása — bár eddig is érvényben voltak, de alkalmazásukra csak részben került sor — a falusi békéltető tanácsok felállítása és az ugynevezett vándorbíró (judicator ambulans) intézményének létesítése. Mindkét esetben az a cél vezette a törvényhozót, — ezt a rendelet-törvény indoklása világosan ki is mondja — hogy a falvakon sűrűbben előforduló polgári és bünpereket egyszerű és olcsó eljárással folytassák le.

A békéltető tanács, amelynek elnöke a pap vagy tanító, három tagból áll. Üléseit vasárnap tartja s ténykedése arra irányul, hogy mind polgári, mind büntetőjogi esetekben a feleket még a tényleges peres eljárás előtt kibékítse. Ha a feleket sikerül kibékíteni, erről jegyzőkönyvet készítenek. Mind ez, mind a békéltetéssel kapcsolatos eljárás mentes minden illeték alól. A vándorbírónak a törvény megadja a jogot arra, hogy a 25.000 lejen alól lévő polgári és kereskedelmi perekben, birtokjogi keresetek, megvesztéshelyezés, szolgalm, vélelmezett halál ügyében, továbbá a falvakon sűrűbben előforduló kisebb büncselekedetekben a helyszínen és azonnal ítélkezzen. A vándorbíró a rendelet-törvény okiratok szerkesztésével is megbízza s ugyancsak a vándorbíró ellenőrzi a falvakon a közigazgatási szerveknek az igazságszolgáltatással kapcsolatos működését.

A rendelet-törvényhez mellékelt táblázat felsorolja a fellebbviteli táblákat, törvényszékeket, járásbíróságokat és munkabíróságokat. E szerint a 11 táblabírósg közül 4, a 64 törvényszék közül 17, a 393 járásbírósg közül 91 és végül a 20 munkabírósg közül 9 működik Erdély és Bánság területén (M. O. 1943 XI. 3., 726. számú rendelet-törvény).

Ide sorozhatók a felek, tanúk, szakértők és tolmácsok bírói hatóságok előtt való esküjéről kiadott igazságügyi miniszteri szabályrendelet (M. O. 1943 XI. 3., 25. számú szabályrendelet). A pénzügyminisztérium újabb könnyítést léptetett életbe a forgalmi adó fizetése terén azon kisiparosok számára, akik csak az év április 1. óta kötelesek ezt az adómentet fizetni. A miniszteri rendelet kimondja, hogy azok a fémpárai készítmények, amelyek április 1. óta az ott végzett fémpárai munka értékeknek 12 százalékát voltak kötelesek forgalmi adó címén leróni, november 10-től kezdve a vásárolt, illetve feldolgozásra került nyersanyag értékének 40 százalékát fizetik aránylagos illeték fejében a forgalmi adó helyett (M. O. 1943 XI. 6., 451.325. számú rendelet).

A pénzügyminisztériumnak egy másik rendelete a mákra, ámbzmagra, továbbá minden adóköteles olajos magra, az örött paprika előállítására használatos szárított paprikára, valamint a szárított stb. gyümölcsre fizetendő forgalmi adó ügyében úgy intézkedett, hogy az adót az illeték cikk forgalomba helyezésének pillanatában való kereskedelmi érték után számítják. Az adót a gyűjtőszerv vonja le és fizeti be a kincstárnak (M. O. 1943 XI. 2., 451.724. számú rendelet).

Végül egy harmadik pénzügyminiszteri rendelkezés négy új jövedelmezőségi arányszámot léptetett életbe. Ezek: Kőolajtermékek elosztó hivatala (amely az egyes adó-törvény 39. szakasza feltételeinek nem felel meg) 11 százalékkal, az ecetgyárak termékeinek elosztó hivatala (szintén akkor ha az egyes adó-törvény említett szakaszában foglalt rendelkezésnek nem felel meg) 2 százalékkal, a szeszgyedárúsítás szesztermékeinek koromban és vendéglőben való forgalomba hozatala 10 százalékkal és végül a szeszmonopol termékeinek, másféle üzletekben való árusítása, 2 százalékkal. (M. O. 1943 XI. 2., 272.272. számú rendelet)

A hadfelszerelési és haditermelési mi-

A Dél-Erdélyben életbelépett polgári törvénykönyv fontosabb rendelkezéseinek ismertetése

(Hoteők közlemény).

A magánokiratok alaki kellékei és joghatálya (III. rész)

Ha a felperes keresetében több különböző jogcímen támaszt követelést, de ezek értéke a 25.000 lejt meghaladja, szintén csak irással bizonyíthat. Ha valaki tehát egy keresetben az alperestől 15.000 lejt követel házbér, 13.000 lejt elvont haszon címén, már mindegyik követelés fennállását írásbeli bizonyítékkal kell alátámasztania tekintet nélkül arra, hogy követelése külön-külön a 25.000 lejes értékhatárt nem haladják túl s tekintet nélkül arra, hogy ezek különböző időben keletkeztek. E szabály alól csak az az eset képez kivételt, ha a hitelező igényeit más személyektől öröklés, ajándékozás, vagy más módon nyerte. Az adott esetben tehát ha a hitelező a kérdéses házat örökölte s a 15.000 lej összegű házbér-követelés az előző tulajdonossal szemben, a 13.000 lejes elvont haszon iránti követelés pedig már akkor keletkezett, amikor a felperes volt az ingatlan tulajdonosa, a követelések fennállását tanúkkal is bizonyíthatja.

Minden olyan követelés, amelyről nincsen írás, bármilyen címen keletkezett lényen is, egyszerre egy keresetben érvényesíthető. A kereset beadáskor fennállót de írásban el nem ismert követel-

lések később külön nem érvényesíthetők. A fennpi példából kiindulva tehát ha a felperes keresetében csak azt a 15.000 lejes házbér-tartozást érvényesítette, amelynek fennállásáról írás nincs, később külön keresetben nem érvényesítheti többé azt a 13.000 lejes követelést, amely szintén írásos okirat létrejötté nélkül keletkezett.

Okirattal szemben nincs tanubizonyítás

Az új törvények még határozottabb formában foglalják magukban azt a már eddig is fennálló rendelkezést, amely szerint az írásbeli okiratok tartalmával szemben tanubizonyításnak helye nincs. Az eddigi törvényeink a magánokiratban foglaltakkal szemben, sőt bizonyos esetekben a közokiratok tartalmával szemben is megengedték a tanubizonyítást. Most még magánokirat tartalmával szemben sincs helye tanubizonyításnak. Nem lehet tanuval bizonyítani azt sem, ami esetleg az okirat létrejötté előtt, alatt, vagy után történt, de nincs az okiratba foglalva, még abban az esetben sem, ha a követelés összege vagy értéke a 25.000 lejes értékhatáron alul van. Egyszóval, ha bármilyen összegről, vagy értékről érvényes okiratot vagy

írást készítettek, az abban foglaltakkal szemben tanubizonyítás semmilyen körülmények között nem lehetséges.

Mi a hiányos írásbeli bizonyítás

A most ismeretett szabályok nem nyerne alkalmazást abban az esetben, ha hiányos írásbeli bizonyíték (incert de dovada scrisa) áll a felperes rendelkezésére. Ily hiányos írásbeli bizonyítéknak tekintendő minden, az adóstól, vagy a kötelezett személytől származó írás, valamint oly írás, amely elhíthetővé teszi a felperes állítását. Ilyennek tekintendő a már fennlévő tárgyaló magánfeljegyzéseken kívül egy bárkihez intézett levél. Ha tehát az adós kötelezett levélben elismerje, ez már ily hiányos írásbeli bizonyítéknak tekintendő. Ez esetben a bizonyíték kiegészítésére a tanubizonyítás meg van engedve. Megengedi a törvény a tanubizonyítást akkor is, ha a hitelező nem volt abban a helyzetben, hogy követeléséről az adóstól írásbeli bizonyítékot szerezhesen, vagy a megszerzett okiratot megőrizhesse. Ily eset következhetik be például akkor, ha valaki egy harmadik személynek ügyeit az érdekelt tudomása nélkül megbízás nélkül ügyvivőként viszi, avagy ha valaki másnak kárt okozott. Nem kell tanuval bizonyítani rendkívüli körülmények között (püvészs, zavargás, hajótörés esetén) létrejött lejt szerződéseket. Például ha valaki a püvészsűdől kimenett holmiját a püvészsűdején szomszédjánál helyezte el, ezt a körülményt tanúkkal is igazolhatja. Ilyen esetben a bíróság mérlegeli a felek és az eset körülményeinek figyelembevételével, hogy a tanubizonyítás megengedhető-e vagy nem. Megengedhető végül a tanubizonyítás akkor, ha a hitelező az igényének bizonyítására szolgáló okiratot előre nem látott és elháríthatatlan körülmények következtében elvesztette. Ha tehát az adóselel püvészs vagy más hasonló körülmény következtében semmisült meg, az adóselel fennállását s ennek következtében az adósság fennállását is tanuval lehet bizonyítani.

A fennebbieken ismeretett szabályok az 1943 szeptember 15-től kezdődően létrejött jogügyletekre vonatkoznak. Az ezen időpont előtt keletkezett jogügyletek, igények, okiratok érvényességét a keletkezésük időpontjában érvényben volt törvények alapján kell elbírálni.

Dr. CSÁKÁNY BÉLA
(Folytatjuk).

Összefoglaló táblázat a legmagasabb áru cikkekről

1943. ÉVBEN

(Befejező közlemény)

- 127 sz. Friss hal (64. sz., márc. 17).
- 128 sz. Növényi olaj, olajpogácsa (64. sz. márc. 17).
- 125 sz. Folyékony petroleumgázok (60 sz., márc. 12).
- 124 sz. Desztillált dinamit glicerin (60 sz., márc. 12).
- 123 sz. Szappan (60 sz., márc. 12).
- 121 sz. Joghurt (57 sz., márc. 9).
- 119 sz. Buza, árpa és bab származékai (51 sz., márc. 2).
- 118 sz. Buza, árpa, rozs, tengeri és bab őrlelési díja (51 sz., márc. 2).
- 113 sz. Marha- és bivalyus.
- 112 sz. Belföldi pamutból való fonál (47 sz., febr. 25).
- 107 sz. Ricinus-, műszaki repülőgép, és gyógyolaj (38 sz., febr. 15).
- 105 sz. Sorozatban készült, anyacsavarok, szegcsék és csavarok, vas és fa alátétlácsák számára (36 sz., febr. 15).
- 104 sz. 1943 termései cukorrépa (32 sz., febr. 8).
- 71.150 sz. Finomított szesz (32 sz., febr. 8).
- 102 sz. Borjúhús (28 sz., febr. 3).
- 101 sz. Gyógyszerkülönlegességek (28 sz., febr. 3).
- 99 sz. Romanofir gyártmányu varró és himzőcérna (26 sz., jan. 31).
- 96 sz. Tilott kender és len (24 sz., jan. 24).
- 93 sz. Hengerelt vas, hengerhuzal, drót és szeg (20 sz., jan. 25).
- 92 sz. Ruggyanta cikkek és ruggyanta (18 sz., jan. 22).
- 40.456 sz. Kölcsönzött mérészközök (18 sz., jan. 22).
- 90 sz. Frank-, Emillo, és Kneipp-kávé (17 sz., jan. 21).
- 89 sz. a 93292/1942 rendelet szerinti egysegés posztó (15 sz., jan. 19).
- 88 sz. Szikviz (14 sz., jan. 18).
- 84 sz. Erdőben lábon lévő és meg nem munkált fűrészáru (7 sz., jan. 9).
- 81 sz. Belföldi fogvasztásra szánt kőolajtermékek (5 sz., jan. 7).
- 83 sz. N. S.- és S.- szappan (4 sz., jan. 5).
- 82 sz. Párolt dinamitglicerin (4 sz., jan. 5).
- 80 sz. Vashidak (1 sz., jan. 1).

nisztérium megengedte, hogy a szőlő- és gyümölcs-termelők a birtokukban lévő sárga- és vörösréztárgyakból maguk készítsenek rézgálicot. A rézgálicra való feldolgozást a Minaur, Marasesti, Uzinele Metalurgice Grivita, a Grozit és a Timis elnevezésű gyárak végezhetik, amelyek egy kilogramm nekik átadott vörösréztárgy ellenében három kilogramm rézgálicot és egy kilogramm vágárgéztárgy ellenében két kilogramm rézgálicot kötelesek kiszolgáltatni. Az illetékes mezőgazdasági körlet (ocul agricol) a szőlő- vagy gyümölcs-termelőnek bizonylatot állít ki termelői minőségéről és a szőlővel, illetve gyümölcseivel bevett terület nagyságáról, hogy a gyár csak az engedélyezett rézgálic-mennyiséget adhassa ki. A bizonylatot ugyanis a termelő be kell mutatnia a rézgálic-gyárnak (M. O. 1943 XI. 2., 436. számú rendelet).

Az iparügyi, kereskedelmi és bányászati államtitkárság a szesz egyedárusítás vezérgazgatósága részére zárolt minden, az 1943-44. évi cukortermésből származó melaszt, valamint a cukorgyárakban található

más melasz-mennyiséget. A zárolt mennyiségből a gyárak a répatermelőköt megillető részt kiszolgáltathatják, továbbá a melaszt nyersanyagul használó iparvállalatoknak (kivéve a szeszgyárakat és élesztőgyárakat) az előző években kapott mennyiséget is eladhatják (M. O. 1943 X. 31., 143.948-23.915. számú rendelet).

A katonai és polgári ellátási államtitkárság rendelteti uton szabályozta az állami vizekben való halászatot, valamint a fogott hal mennyiségnek az egyes megyék között történő felosztását (M. O. 1943 XI. 2., 1429. számú rendelet).

Ugyancsak az ellátási államtitkárság intézkedése az, amely végső határidőt engedélyezett a május 2. előtt kiállított cipő- és talpjegyek felhasználására. Ez a határidő november 30 (Argus, 1943 XI. 8., 9156. szám).

A munkaügyi minisztériumnak egy most kiadott rendelete véget vet a hadbavonult pincérek illetményének nagysága miatt több esetben előfordult munkaviszálynak. Eddig ugyanis kétség volt az iránt, vajjon a kato-

nai szolgálatot teljesítő pincér fizetése (a hadbavonulás első hónapjában, és félfizetése alatt (a további hónapokban) mi értendő. A rendelet most félretekintetlenül leszegeli, hogy a pincér járandóságában a tulajdonképpeni fizetésen kívül a kiszolgáltatásért járó százalék (remiza) is benne van. A hadbavonult pincér illetményét tehát mind az első, mind a következő hónapokban e szerint kell számítani és folyósítani (73.322. számú körrendelet).

Az országos ár-kormánybizottság árszabályozó tevékenységében a héten a takarmányfélékre (M. O. 1943 X. 31., 316. számú rendelet), a gyenge csiraképességű gyapomagra (M. O. 1943 XI. 5., 320. számú rendelet), a munka- és gyantásfára (M. O. 1943 XI. 6., 315. számú rendelet), s a cserépkályhánál használatos csemplapokra (Argus, 1943 XI. 8., 9156. szám) terjedt ki; borszabályozó tevékenységében során pedig a textilipari vállalatoknál dolgozó munkások részére szabott meg új legmagasabb és legalacsonyabb bért (M. O. 1943 XI. 5., 319. számú rendelet). (p. j.)

A Déli Hírlap gazdasági és jogi liqnelője

Pénzügyi tudnivalók

Saját tőke és kölcsöntőke

(Befejező közlemény)

Az ilyen kölcsönök után ugyancsak negyedévenként előre fizetendő a 33 százalékos tőkekamatadó, még akkor is, ha a kölcsön kamatmentes. Utóbbi esetben vélt kamat címén a kölcsönösszeg 5 százaléka veendő. Ugyanez a tőkekamatadó jár a betétkény kezelte összegek vagy javak értéke fejében.

De tőkekamatadó jár a készpénzben letett biztosítékok után még akkor is, ha kamatmentesen kezelik.

Az adótörvény különbséget tesz a között, hogy a tőkekamatadó az adós, vagy a hitellező fizeti-e. Ha a hitelező fizeti, a hitellező kamattörvénye megillet, egy a kulcs a kamattörvény 33 százaléka. Ha az adós fizeti a tőkekamatadót, egy az adókulcs lényegesen magasabb.

Ha a társas cégek nem kölcsön útján, hanem tőkeemeléssel szaporítják forgó tőkájukat, az annak engedélyezését előzetesen a romániasítási államtitkárságtól és a kereskedelmi és iparkamara után a nemzetgazdasági minisztériumtól kell kérvényezniük. A tőkeemeléssel az előnye az, hogy nem kell utána egyenes adót fizetni. A jelenlegi bélyegtörvény a tőkeemelés illetékét, a multhoz viszonyítva erősen mérsékelte, hogy a mai időkben annyira szükséges befektetések végrehajtását a magánvállalkozók részére megkönnyítse. Személyi társaságoknál a tőkeemelés összege után 4 százalék a fizetendő illeték. Ha a társta-

gok az év végén nem veszik fel nyereségüket, hanem tőkésítik, úgy a tőkésített összeg után is jár a kincstárnak a 4 százalékos illeték.

A felosztott jövedelem után viszont az egyenes adó 23. szakaszának 1. pontja értelmében 33 százalékos tőkekamatadó jár a kincstárnak.

Ezzel szemben a társtagoknak háztartási költségek címén havonta felvett összegeit külön nem adóztatják meg. Az adóköteles jiszta jövedelem megállapításakor az ilyen készpénzfelvételek a nyers jövedelemből nem vonhatóak le, s ilyenképen az adóalapot növelik.

Az árura adott előlegek vagy áruhitel-ek egy év múlva készpénzkölcsönnek tekintendők s utánuk 33 százalékos tőkekamatadó jár. A hat hónapig nyitva tartott könyvkövetelések után a hitelező köteles a könyvzárlat alkalmával a bélyegtörvény 14. szakasza értelmében 4 ezrelék bélyegilletéket leróni. Ez az illeték addig érvényes, amíg a hitelkeret fennáll. A következő években tehát nem rovandó le újra. Ha a hitelkeret időközben emelkedett, a különbözet után az illeték kiegészítendő. Ide tartoznak az áruvételből származó nyílt követelések is, ha hat hónapnál tovább állanak fenn, kivéve, ha váltófedezeitük van.

Ezek az előírások az árubehozatalból származó és hat hónapnál hosszabb ideig ki nem egyenlített árutartozásokra is vonatkoznak.

Kérdezzen — mi felelünk

F. O. DEVA-DEVA. Az 1943—44. évről érvényes reklámválási díjszabás a hivatalos lap október 11-i 238. számának 9169—9206. oldalán jelent meg. (Oe.)

D. S. Aind-Nagynyed. A nyugdíjtörvény 140. szakasza értelmében csupán azokat a nyugdíjakat vizsgálják felül, illetve számítják újra, amelyeket a régebbi román nyugdíjtörvény alapján folyósítottak. Az ön nyugdíjazása ugyan 1931-ben történt — valószínűleg utólagos esküvétel nyomán — azonban nyugdíjigogosultságát a régi magyar nyugdíjtörvény szerint végezték. Ezért csakis ugynevezett évi segélyre tarthat számot. A segély folyósítása a nyugdíjpénztár igazgatóságának hatáskörébe tartozik, amely foltamodvány alapján indokolt esetekben és a rendelkezésére álló alaponkhoz mérten utalhat ki ilyen segélyeket. (—)

O. F.-né VINTUL DE JOS-ALVINO. Követelése összegének pontos megállapítására a következő számot végezte el: Az egész tőkatarozáshoz adja hozzá az 1931 december 18-ig esedékes szerződéses kamatoikat vagy ennek hiányában a törvényes kamatoikat. Az így kapott összeghez adjon hozzá a tőkatarozás után számított két százalékos kamatot 1931 december 18—1934 április 7. közötti időszakra. Az előálló összeget most már csökkenő 50 százalékkal, ez után pedig számítson törvényes kamatot a maj napig. Ezzel az összeggel tartozik ma adósa, ha különben a konverziós feltételeknek megfelel. (—)

K. G. Arad. A visszacsatolási kölcsön adó alakjában csak azok részére rótták ki, akik nem jegyezték megfelelő összegű visszacsatolási kölcsön, vagy a jegyeztet összeget nem fizették be. Ez a kötelezettség ugyan személyi jellegű, de a cég üzleti terhének tekinthető s mint ilyen a cégbe belépő társ — amennyiben a terhek viselésére kötelezettséget vállalt — a ráeső részt viselni köteles. (—)

K. F.-né Vulcan-Vulkán. Ha egyéb foglalkozásának függeléké gyanánt végzi a szövést abban a faluban, ahol a másik foglalkozást üzi, továbbá ha nincsen fizetett segédereje, egy a szövést a hivatalos lap 1942 július 17-i 164. száma-

ban megjelent ipartörvény 10. szakasza értelmében minden képesítési bizonylat nélkül folytathatja. E szakaszra való hivatkozással forduljon a községhezához és kérjen egyszerű iparendélyt. A gyapjú felhasználását igen sok rendelkezés korlátozza. Erre vonatkozó felvilágosítást az illetékes szolgabírószágon szerezhet be. Tudomásunk szerint a szövési díjakra nincsen hatósági szabályozó rendelet. (—)

Az építkezési alvállalkozók és segédsemmelyzet adója

Mint ismeretes, az építkezési vállalkozók az egyenes adótörvény 31. szakaszának 3. pontja kimondott adózási rendszer alá sorozza. Nem évenként végbemenő adókövetés után adóztatja meg őket, min a többi kereseti ágaké, hanem minden vállalkozásuk után külön, a felekkel kötött minden egyes szerződésük alapján.

A központi adóügyi bizottság legutóbb kiadott döntvénye ezzel kapcsolatban meghatározta, miként fizetik adójukat az építkezési alvállalkozók.

E szerint mindazok, akik a fővállalkozónak kiadott munka kivitelében akár tőkájukkal, akár munkájukkal vagy anyagukkal résztvesznek, szintén minden egyes vállalt munka után fizetik az egyenes kereseti adót, akárcsak a fővállalkozó.

Azok viszont, akiket a fővállalkozó azért fogad fel, hogy a munkát vagy annak egy részét vessék s akik csak munkájukkal vesznek részt a vállalkozás kivitelében s akik a fővállalkozó költségével, az ő nevében és az ő számlájára anyagot szereznek be s a szükséges munkaerőről gondoskodnak, — az alkalmazottak adóját tartoznak fizetni még akkor is, ha végzett munkájuk arányában díjazták őket, feltéve hogy folytatólagos működést fejtenek ki. (—) (Folytatjuk.)

Rundák, szörmék legolcsóbban VILAO M. CÖMÉ! Arad, Miron Cristea-tér 12. Iávbeszélő 16-11 Vállalunk szörmefestést, készítését és használt bundákat, szörméket eladunk.

Nov. 12, péntek Róm. kat.: Márton Protest.: Jónás Ort.: Alm. János

Napkelte: 6 ó. 59 p. Napny.: 16 ó. 23 p. Naphossz.: 9 ó. 23 p. Holdtölte: 2 ó. 16 p.

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timisoara-i-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Bratianu 2. Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 23-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej. Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Methana-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

— Uj polgármester Oravita-Oravica-bányán. (Saj. tud.) Oravita-Oravica-bánya polgármesterévé Deac-Dragomiresti Andreit nevezték ki. Az új polgármester beiktatását Ciupe Gheorghe dr. közigazgatási vezérfelügyelő végezte.

— A timisoara-i-temesvári ügyvédi kamara közleménye. Az ügyvédi kamara titkári hivatala felkéri az ügyvédeket és ügyvédelőket, hogy az ügyvédek nyugdíjtörvényének szükséges anyagkönyvi lapokat kitöltve legkésőbb november 25-ig nyújtsák be a kamaránál.

— Adományok. A dr. Kakuk-csecsemőgondozó intézet köszönetet mond a következő adományokért: M. J. 30.000 lej, Árpádkának mindszenti koszorúmegváltás címén Vilma nénitől 500 lej, J. F.-né egy kosár szőlő és egy kosár félék, Ferkó 5 méter flanel.

— Gyászmise. A timisoara-i-temesvári belvárosi római katolikus plébániatemplomban november 11-én, csütörtökön, reggel fél kilenc órákor gyászmisét tartanak a plébánia elhunyt papjairt.

— Megszűnt aradhegyaljai villamos-járat. (Saj. tud.) November elsejétől megszűnt a csak vasárnaponként közlekedett, Pancota-Pankotáról 21, Radna-Máriaradáról 21.30 és Ghoroc-Gyorokról 22.05 perckor indult villamosjárat, amely 23 órákor érkezett Aradra.

— Braşov-Brassó városa saját kezelésbe veszi a kéményseprést. (Saj. tud.) A város polgármesteri hivatala elhatározta, hogy a kéményseprést, amely eddig magánkézen volt, saját kezelésébe veszi és ebből a célból új városi vállalatot létesít. A kéményseprési díjakat egységesen fogják megállapítani.

— Fűszerkereskedők figyelmébe. A pénzügyigazgatóságok ezen a héten megkezdtek a fűszerkereskedők, szatócsok és más cukorral dolgozó vállalatok bejelentett cukorkészlejei után a különbözet beszedését. E célból a feleknek a beadott nyilatkozat másolatával jelentkezniük kell a fogyasztási adó ügyosztályánál. Timisoara-Temesvárott a pénzügyigazgatóság, II. em., 11. ajtó. A nyilatkozatok még benyújthatók. A befizetés végső határideje november 14. A bejelentés és befizetés elmulasztása szabotázs cselekménynek minősítendő és rendkívül súlyos következményekkel jár. Nem kötelesek a különbözet befizetésére azok a cukorfeldolgozó vállalatok, amelyek oly készlet felett rendelkeznek, ami után külön superdíjat fizettek már be.

— A szőlő új ára Deva-Déván. (Saj. tud.) A városi közéleti hivatal a szőlő számára a következő új árakat állapította meg: helybéli szőlő nagyban 50 és kicsinyben 64 lej kilógrammonként, vidékről behozott szőlő nagyban 65 és kicsinyben 85 lej kilógrammonként.

(*) Orvosi hír. Dr. Kállal Béla gyermekorvos újból rendel Arad, Dragalina-körút, 16. szám. Távbeszélő: 26-06.

— Az osztálysorsjáték ötödik osztályának harmadiknap huzása. (Bucureşti.) Az osztálysorsjáték ötödik osztályának harmadiknap huzásán a következő számok nyertek nagyobb összegeket: 200.000 lej: 68279; 100.000 lej: 69173; 60.000 lej: 35140 44020 21588 79404; 50.000 lej: 55461 1064 15556 52225 59804; 40.000 lej: 53555 79311; 25.000 lej: 26424 79117 69359 24238 68603 20344 8796; 20.000 lej: 70861 32131 71572 27850 67917 50003 61217 5073 61396 38892 32494 64355 70131 76876 75948. A felsoroltakon kívül még több sorsjegyet huztak ki egyenként 15.000 lej, 12.000 lej és 8.000 lej nyeresémmel. A huzás tovább folyik. Számhírákért felelősséget nem vállalunk.

— A timisoara-i-temesvári Református Nőszövetség teadélutánja. November 14-én, vasárnap, rendezte ebben az időnyben a timisoara-i-temesvári Református Nőszövetség az erzsébetvárosi Cipariu-utca 1. szám alatti református házban levő gyülekezeti teremben első teadélutánját. A tea mellé sütemények és sonkás-vajas kenyéret szolgálnak fel a nőszövetség tagjai, akik nagy szeretettel fáradoznak az összejövetel sikere érdekében. A tiszta bevételt a Vörös Kereszt javára és a szegény gyermekek felnevelésére fordítják. Az összejövetel fél öt órákor kezdődik.

— Elítélt bűnsági szerbek királyi megkegyelmezése. A hivatalos lap november 5-én kelet 260. száma királyi rendeletet közöl, amely elengedi azoknak a timisoara-i-temesvári és bűnsági szerbeknek a büntetését, akiket a hadbírószá ez év február 6-án tiltott gyűlés tartása miatt elítélt. Királyi kegyelmet kaptak: Kostas Nemanja gazdasági tanácsos, Kostics Szlobodán görög-keleti szerb főesperes, Szávics Nikanor bezdini záradatnok, Tomics István, Fenlacski Rada, Gales János és Raics Teodor szerb lelkészek, Manojlovics Milutin hírlapíró, Kalmovic Milán dr. ügyvéd, Teodorovics Milán kereskedő, Latic Boszko és Maxics Radoszav tanító és Primoziac Jerney tisztviselő. Ezek közül az első 5, a többi egyenként 3—3 évre volt ítélve.

— Mozik műsora. November 11, csütörtök: Arad: Aro: „Scampolo” (Amadeo Nazari, Lilia Sylvi), Corso: „Germanin” (Peter Petersen, Lotte Koch, Louis Trenker), Forum: „Monte Christo” (Pierre Richard Wilm, Eremete Zacconi, Michele Alfa), Urania: „A hódító” (Amadeo Nazari, Conchita Montenegro). — Timisoara-Temesvár: Apollo: „Könnymű muzsa”, Atlantik: „Ezer-egyéjszaka” (minden d. u. 3 órákor gyermekelőadás), Capitol: „Münchenhausen börtön”, Hans Albers, Leo Slezak, Ferdinand Marian, Brigitte Horney, Ilse Werner), Corso: „Első szerelem” (Vivi Gioi, Cortese Valentina, Cortese Leonardo), Thalia: „Szerelmi premier”.

— Ügyeletes gyógyszerárak, November 11, csütörtök: Arad: Földes (Eminescu-u.), Nistor (Regele Ferdinand-ut 22), Wottsok (a vasuti pályaudvarral szemben). — Timisoara-Temesvár: Belváros: Salvator (Regele Ferdinand-ut 3), Gyárváros: Maszalis József (Badea Cartan-tér 8), Erzsébetváros: Pildner-Steinburg (Dragalina-tér 15), Mehala: Corvin (Closca-utca). — Fratelia-Ujkiroda: Panajotin. — Freidorf-Szabad-falu: Bonomi.

DERÜS NERC. CSAK RÖVIDEN Szófukar ur lép a festékkereskedésbe. A segédnek csak ennyit mond: — Poloskairt! A segéd ugyancsak ilyenmód válaszol: — Mennyi? Mire az ur dühösen: — Nem számoltam meg.

— Monddja, Lepcsur ur, mikor fizeti ki végre a lakbérhátralékát? — Ebben a hónapban, sajnos, nem tudom. — De hiszen a múlt hónapban is ezt mondtad! — No s nem tartottam meg a szöve-mat?

Pihenés

Hármasban

Írta: MOLNÁR AKOS

— Pályázat tanítói állásra. A fitis-temesvádi római katolikus iskolaszék pályázatot hirdet egytanerős osztatlan elemi iskolához. Csak érvényes tanítói oklevéllel rendelkező férfitanerők — nyugdíjasok is — pályázhatnak. Fizetés az állami előírás szerint. A pályázatok november 25-ig a Parochia Romano-Catolica Masloc jud. Timis-Torontal címre küldendő.

— Móríz Zsigmond: Pillangó című művét — a legújabb fecskés könyvet — postán küldi ajánlottan 250 lej beküldése ellenében (egyszerűen 215 lejért) az „Universala” könyvkereskedés Arad, str. Batrianu.

— Városi illetőség megadása Deva-Dévan. (Saj. tud.) A város polgármesteri hivatala közli, hogy az 1929. óta a városban letelepedett lakosok elnyerhetik a városi illetőséget. E célból igazolni kell, hogy már legalább egy év óta állandó lakosok Deva-Dévan és városi adó fizetésével hozzájárultak a város terheinek viseléséhez. Köztisztviselőknél az illetőséget nem kell külön kérniük, mert a szabályzat értelmében minden tisztviselő abban a városban bír illetőséggel, amelyben szolgálatot teljesít.

— Lovak, öszvérek, szekerek, lószerszámok, kerékpárok és rugós kocsi felülvizsgálása. A hadkiegészítő parancsnokság rendelkezése alapján Timis-Torontal—Temes-Torontal megyében november 15-én kezdik meg a lovak, öszvérek, szekerek, kerékpárok, lószerszámok és rugós kocsi felülvizsgálását Erre a célra tiszemégy bizottság működik: és pedig Timisoara-Temesvárott egy, a megyében tizenhárom. A felsorolt állapotok és tárgyak tulajdonosi kötelesek a közszékházán kifüggesztett hirdetőnyben feltüntetett napokon a bizottságnak bemutatni. Az 1. számú bizottság Timisoara-Temesvárott a következő helyeken működik: november 15—16 belvárosi Unirii-tér, november 17—19 a gyárvárosi Cartan-tér, november 20—21 az erzsébetvárosi Bihor-tér, november 22—24 a józsefvárosi Saguliu-utcai szénapiácra, november 25—27 a mehalai mezőn. A timisoarai-temesvári körzeti járás bizottsága Sanandrei-Szent-andráson, a többi járási bizottság az illető járás székhelyén kezdi meg működését és azután kiszáll a járás nagyobb községeibe. A járási bizottságok november 15. és december 12. között végzik működésüket. Az állatok és tárgyak tulajdonosai kötelesek a meghatározott napokon a bemutatandó állattal vagy tárggyal jelentkezni. Akik elmulasztják azokat a törvény értelmében 6 hónaptól 1 évig terjedő elzárással büntetik és a bemutatandó állat vagy tárgy értékének 30—40 százaléka erejéig terjedő pénzbírsággal sújtják.

Anyja és leánya három nappal a temetés után eljöttek a sirhoz, hogy a koszorúkról lefejtsek és hazavigyék a szalagokat. Napok óta szűnjenül permetezett a szürke eső és rothadó, barnás tömegé áztatja a koszorúk virágait. A két nő, esernyőjük alatt szigovga, némán hajtogatta össze a nedves, ragadós szalagokat, vigyázva, nehogy bepiszkítsák gyászruhájukat; végül Irén, a leány, a sok szines, maszatos szalagot újságpapírosba gyömöszölte és a csomagot elhelyezte akatáskájában.

Már némiképp felocsudtak fájdalomkóbból, a sok izgalmat tompa ernyedség váltotta fel — a férfi majd egy héttel át tusázott a halállal — és az élet folytatásához szükséges apró kötelességek homokja lassan kezdte betemetni a tragédia félelmes bálványát. A szalagok hazavitele az utolsó tevékenység a szertartások között, utána az áldott emlékezetű véglegesen egyedül marad.

— Ki kell majd mosni a szalagokat, — mondta halkán — vasalás előtt...

A leány nem felelt, merev szemgolyókkal nézett maga elé. Igen, az ő vidám, kedves hármasuknak tehát örökre vége. Bele kell nyugodni, hogy a család lelke, az ő vajszívű, drága apja, akinek folyton mókákön jár az esze és úgy ádvarolt a lányának mint egy szerelmes ifju, nincs többé. Ha emlékeztükben velük él is örökre.

A csipős szél szemtelenül arcába hajított egy marék esőt.

— Menjünk... — mondta megbor-zongva a leány.

A frissen hantolt sír legszélső volt a tulsó feléről megkezdett sorban. Megindultak a sáros, füves talajon az ut felé. Egy gyászruhás, esernyős leány jött velük szemben és megállt a sírnál. Husz-éves lehetett. Karcsu, nyulánk, mint Irén, a két nő alig tettemég néhány lépést, megálltak, visszafordultak és néztek az idegen leányt. Vajjon ki lehet? A leány hatalmas öszirósa csokrot helyezett a sírra, gondosan elrendezte, hogy kiemelkedjék az összeázott, gubancos virágok közül, majd kegyeleles léptekkel, szinte lábujjhegyen körüljárta a sírt, beljebb szúrta az ideiglenes kis fejét, melyre írónnal rájegyeztek volt a halott nevét és korát, végül lehorgasztott fejjel megállt a sír előtt. Nagyon otthonosan viselkedett. Mintha övé lenne a sír.

A két nő szájtátva bámulta. Ki lehet ez a leány? A gyár egyik tisztviselője? Lehetetlen, hiszen mind a tizenöt alkalmazottát jól ismerik. Az asszony előrenyujtotta nyakát, úgy figyelte a csinos, jól öltözött leányt. Ugyanaz a szokásbarna haj, kék szem, összeszorított vékony ajkak: még arcban is hasonlított Irénre.

Döbbenetes gyanu ébredt benne. Megingott, mintha végigverték volna a hátán. A leánya hirtelen, mintegy menekülésszerűen belékarolt.

— Anyu?... — suttogta, elharapva egy kérdést.

Az idegen leány lankadt testtartással állt, belemértülve gyászába, időnként mélyen felsóhajtott és fájdalmas megadással bólintott. Beszélgetett a sír lakójával. Az anya majdnem felordított.

— El innen! — akarta sikoltani, de csak állt, megkövülten és a kétségbeesés, mint egy ördögi árnyék futkározott agyának utvestömben. Hirtelen felillant benne az igazság. Amiről

idáig nem akart tudomást venni. Hogy Dezsőt tulajdonképp nem is ismerte. Esténként gyakran eljár hazuról. Ülés, főnökegyesületi értekezlet, külföldi üzletbarát, jubileumi vacsora. Tehát itt a magyarázat, Olykor utána járt, igazat mondott-e az ura és minden esetben kiderült, hogy csakugyan ott járt, ahol mondta. Oh, a férfiak összetartása! Mi-lyen könnyű összejárni egy ostoba, bizó asszony ellen! Tehát egy gyereket dédelgetett titokban, akkorát, mint Irén. És a leány anyjához nyilván épp úgy ragaszkodott. Hirtelen megpattant a lelkében valami, amit soha többé nem lehet összeforrasztani. Huszonkétéves házasságuk tehát szédületes hazugság volt.

— Anyu... — suttogta izgatottan a leány. — Nyugodj meg...

De egyebet ő sem tudott mondani. Utálkozásában a gyomra háborgott, mintha megmérgezték volna. De hiszen megmérgezték egész életét. Szerette volna elakarni az arcát, hogy ne lássa ezt a leányt, ezt a rémisztő kisérteket, hogy kitépje emlékezetéből és ne tudjon semmiről. Kihez menjen feleségül, ha az ő apja, ez a remekbeszabott férfi is... nos igen, csalo volt, a legkormöntfontabb hazug, akit a föld valaha is a hátán hordott. A boldog hármás is csalás volt, szemérmetlen, aljas család.

Az anyja ekkor kiszakította magát a karjából és fenyeztető lépekkel az idegen leány mellé állt. Irén bizonytalan lépekkel követte, irtózva a bekövetkező jelenéttől.

— Ki maga? — sziszegte az asszony.

A leány, mintha álomból ébredne, lassan rávetette bánatos tekintetét, majd kissé csodálkozva a sírra mutatott.

— Az apám... Szintén hozzá jöttek? — kérdezte halkán.

Az asszonyban a bizonyosság hallatára elakadt a lélekzet. Némán bólintott.

— A páciensei? — kérdezte a leány.

— A tetteire is sok páciense eljött... Mindenki szerette...

Az asszony felkapta a fejét. Még nem értette, mi történt, de hirtelen fölengedett benne az elviselhetetlen feszültség.

— Mondja kislányom... — szólt reménykedő mosollyal. — Hogy hívták az édesapját?

Az idegen leány elképedve mondta meg egy orvos nevét.

Az asszony majdnem hangosan felkacagott.

— Ez nem az a sír.

— Dehogynem! A legszélső sír itt a sorban...

Kiderült hogy az orvos temetése óta még két sír csatlakozott a sorhoz, a fejfára irt nevet pedig elmosta az eső. A leány fáradt mosollyal átvitte a rózsacsokrot a harmadik sírra és most ott kezdett otthonosan rendezgetni.

A két nő mosolyogva nézett egymásra, majd jókedvű, könnyű léptekkel indultak a kijárat felé.

— Bemegyünk a legközelebbi cukrászdába, — mondta az asszony. — Szeretnék meginni egy forró teát...

— Remek! Én meg alaposan megéheztem...

Ismét gyászolhatták a megboldogultat buslakodhatták, őrizhették az emléket amint azt az elhunyt meg is érdemelte.

Ismét hármásban voltak.

A NEMET PÜSPÖKI KAR EGYÜTT-ERZÉSEST NYILVANITJA A VATT-KÁNNAK. (Berlin). A német katolikus püspökök megbízták a püspöki kar vezető tagjait, továbbbitanak üzenetet XII. Pius pápához; amelyben a német papság részvétet tolmácsolják és egyben felháborodásuknak adnak kifejezést a Vatikánváros ellen intézett bombatámadás alkalmából. A püspöki testület üzenete szerint eddig az a volt feltétele, hogy a katolikus világ központja kívül maradjon a háborun. Szerencsekívánatokat tartalmaz az üzenet a pápa részére, hogy a bombatámadás során személyében nem érte bántódás. (Europapress).

UJ ROMÁN KONZUL SKOPLJE-BAN. (Bucuresti.) Legfelső kénarral Muntean Gheorghe konzult a várnai fő-konzulátustól 1943 december 1-i érvény-nyel a skopljei román konzulátus vezető-ésével megbízták (Rador).

A SZOVJET FORRADALMI ÉVFORDULÓ MEGÜNNEPLÉSE LONDON-BAN. (Genf). A londoni rádió jelentette, hogy a szovjet forradalmi évforduló alkalmából Londonban nagy ünnepséget rendeztek, amelyen több vezető személyiség is megjelent és részt vett a londoni szovjet nagykövét is. (Rador).

MEGERŐSÍTETTEK A PÁPAI ÖRSÉGET. (Róma.) 1871 óta most történt meg először, hogy a pápai őrséget jelentékenyen megerősítettek. Legutóbb 2500 új embert vettek fel az őrségbe. Ugyancsak most történi először, hogy az őrség tagjai a Vatikánon kívül is szolgálót teljesítenek. AVatikánban Róma városában számos templom és épület van a birtokában. Ezek felügyeletét most szintén a pápai őrség végzi.

A NEGUS OLASZ MUNKÁSOKKAL AKAR DOLGOZTATNI. (Róma). A német távirati iroda jelenti: Dél-Itáliában az angolok és amerikaiak megkísé-tek a munkások kényszer-toborzását — írja a Corriere della Sera című milánói lap, — hogy eleget tegyenek a negus kényszerítésének, aki olasz munkások Abessziniá-ba való küldése mellett szállt síkra. Az afrikai rabslágo, elterjedő, a meg-szállt területéről az olaszok ezrei menekülnek, a tüzvonalon át, fasiszta köztársasági területre, — állapítja meg a Corriere della Sera. (Rador).

RÖVIDESEN MEGKEZDIK VOLPI GRÓF PERÉT. (Róma). A köztársasági fasiszta kormányhoz közelálló körök érjesülése szerint a legközelebb megkezdik a Volpi de Misurata gróf, volt olasz pénzügyminiszter és Lilia Kormányzója elleni per tárgyalását. (Tp.).

BÉCS ELSŐTETITÉSE. (Bécs). A bécsi lapok rendeletet közölnek az utóbbi és lakosok elsőtetítéséről, amely eszentul korábban kezdődik. A színházak oly idő-pontban kötelesek előadásait megkezdni, hogy azokat esti 9 óráig be lehessen fejezni. Ez a rendelkezés a hangversenyekre is vonatkozik. A kisebb színházak, kabarék és filmszínházak este 10 óráig kötelesek előadásait befejezni.

MEGHALT A NÉMA FILMGYÁRTÁS EGYIK VEZETŐJE. (Kopenhága). A dán fővárosban nyolcvan éves korában meghalt Ole Olsen, a Nordisc Filmkom-pagnie vezérigazgatója. A filmmagnás vállalatának virágzása egybeesik az első világháborúval, amikor a némafilm vezető szerepet játszott Európában.

Keresünk azonnala

szoptató dadát

Jelentkezzék Timisoara III., Lahovary-tér 1. szám alatt, az udvarban levő lényképészeti műteremben.

SPORT

A kerületi bajnokság eredményei Timisoara-Temesvárott

Vulturii—Electrica 0:0. A Vulturii Novák — Dóczy, Guşi — Cserháji, Reghis, Blaskó — Gyönyösi, Radovanovits, Baly, Herczeg, Caillet összeállítású csapatának sikerült pontot szereznie az Electricával szemben. Mindkét csapatnak több gólhelyzete volt, de a lövésekkel nem volt szerencsésük. Progresul—Banatul 4:3 (2:1). A Progresul vezetője után a Banatul egyelőtt, sőt vezetése-hoz is jutott, de végül mégis a Progresul szerezte meg a győzelmet. Ifjúsági bajnokság: CFR—Chinezul-CAMT 3:1 (0:0) Electrica—Vulturii 9:0 (2:0).

A kerületi bajnokságban a Chinezul-CAMT vezet

Chinezul-CAMT	4	3	0	1	8:4	6
Progresul	3	2	1	0	8:7	5
Banatul	4	2	0	2	11:8	4
Electrica	4	1	2	1	8:6	4
Vulturii	3	1	1	1	3:5	3
Ripensia II	3	1	0	2	4:7	2
CFR II	3	0	0	3	4:9	0

ARO-mozi, Arad

1 évhezjéő 24-15
Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor

Ma bemutató. SCAMPOLO

vigjáték, olasz filmremek. Amedeo Nazzari-és Lilia Sylvi a főszerepben.

Rádión

NOVEMBER 12, PÉNTEK

București. 6.55 Ébresztő, hírek, reggeli hangverseny. 12.45 Hírek. 13. Romanémet bajtársi óra. 13.30 Német hírszolgálat. 14. Hírek. 14.30 Szórakoztató műsor sebesültek részére. 15.30 Könnyű zene. 15.40 Katonák üzennek. 16.40 Hírek orosz nyelven. 17.58 Beethoven-zene. 18.15 Német hírszolgálat. 18.30 A tánc története. 19.20 Zongora. 19.45 Hírek. 19.50 Német nyelvtanfolyam. 20.05 A Fallstaff opera előadása a milánói Scala vendégművészeivel. 21.35 Hírek, sportcsemények. 22.25 Szórakoztató zene. 23.30 Induló.

Radio Moldova. 12 Népszerű zene. 13.30 Hírek. 13.45 Szórakoztató zene. 19 Zenekar. 20.15 Hegedűhangverseny. 20.40 Régi és mai énekesek. 21 Hírek.

Budapest I. 7.25 Torna, zene. 8 Hírek, zene. 9 Hírek német, román, szlovák, orosz, szerb nyelven. 11 Hírek. 11.15 Szalonzene. 12.15 Gordonka. 12.40 Előadás a ruházatról. 13.10 Zenekar. 13.40 Hírek. 15 Rádiózenekar. 15.30 Hírek. 16.05 Szimfónikus zenekar. 16.30 Az esernyő. 17.15 Szalonzene. 17.45 Hírek. 18. Előadás Észak-Olaszországról. 18.20 Se szó, se beszéd, csak muzsika. 18.50 Sportközlemények. 19 Német hallgatóknak. 19.20 Magyar ének, magyar lélek. 19.45 Hírek. 20 Ipar és művészet. 20.10 Gordonka. 20.55 Asszonyok egymás ellen, szemlények szindarabokból. 22.10 Szalónegyüttes. 22.40 Hírek. 23.10 Hírek német, angol, francia nyelven. 24.45 Hírek.

Apróhirdetések

HATSCHÉK-UGYVÉRSÉG, Arad, Carol-körút 17. távbeszélő 16-95, 18.000.000: új építési sarokbérilla nagy jövedelemmel. — 16.000.000: főtéri autobszemplonállónál üzletes, nagyjövendelmű sarokbérház. — 15.000.000: központi fűtéssel ötlakásos sarokbérilla. — 8.000.000: körüti új építési négylakásos bérház beépíthető sarokterülettel. — 7.500.000: a színháznál emeletes négylakásos nagykertes. — 1.500.000: bányaváros főtéri üzletes többlakásos. — 4.000.000: belvárosi üzletes sarokbérház. — 3.000.000: kórház mellett háromszobás. — 2.500.000: új építési kétlakásos nagykertes. — 2.000.000: korszerű nagykertes magánvilla. — 1.000.000: gyermekkorháznál sarokvilla 160-öles telekkel. — 1.000.000: Sagunavilla 400-öles telkű háromszobás. 2.000.000: vasúti átjárónál négylakásos. — 800.000: perneavai kétlakásos — 700.000: Mureselen háromszobás. — TELKEK A BELVÁROS-BAN. — HEGYALJAI SZÖLÖK. — FÖLDÉK HOLDANKENT 40.000-tól kezdődőleg. (352)

Fűrészpör

kocsi-zámra igen olcsón kapható WONKA fele zongoraházban. Timișoara, IV., Bonnaz-utca 3. szám. Távbeszélő 37-77

TÉLI katonakabát 37-es és 28-as hócipő. 28-as sárcipő eladó. Arad, Greceanu-utca 3. (275)

BORBÉLYSEDEDET alkalmaz JÁGER fodrász, Arad, szemkőzt a vörös templommal.

ROMÁN, német és magyar nyelvtudással, kereskedelmi érettségivel egy leány állást keres. Megkereséseket „Szorgalmas” jellegre Reclamahez Arad, Eminescu-utca 4. (353)

KORSZERŰ, világos topolya-hálószoba és fehér konyhabutor eladó. Timișoara, Fratelia, X. utca, 34. A háziasszonynál. (8826)

ELADÓ jó állapotban, erős termetre való besszarabiai bunda. Cim: Timișoara, III. Iris-u. 34. (8839)

1 TAKARÉKTŰZHÉLY, 3 tüzelő, 4 karkával, 138—166 cm. 3 sütő, egy 58x102 cm méretű keretben, 1 melegítő-röstély, 1 fűtő ajtó, 1 hányu-ajtó. Az egész sárga préséglablóból építve. Timișoara, I., Regina Maria-körút 8. Megtekinthetők a ház-mesternél. (5359)

CORSO-MOZI

Ma utoljára: **Az első szerelem**
VIVI GIOI — LEONARDO CORTESE, VALENTINA CORTESE-val.

Pénteken bemutató! **Szuikók és gyermekek**
RUGERO RUGERRI, GERMAN A PAOLIERI. 89. hirdó.

TÁRSULNÉK kisebb vállalatba 100.000 lejjelel, fél napi közreműködéssel. Cimeket „Tisztviselő 8834” jellegre a timișoara kiadóba kérek. (8834)

38-as KIFOGASTALAN cipő, zsakett, ágybetét, matraccal, keretet és nagy szobafenyő eladó Timișoara, III., Wilhelm Mühle-u., 15., 4. ajtó. (8833)

ELADÓ 4-kerekű kézikocsi, 5 kőolaj-tartály, 35 literből 60-ig. Megtekinthetők 3—6 között. Timișoara, Sagului-ut, 9. (8839)

SZÉP nagy család ház, a firobuzs- és a villamos megálló közvetlen közelében, az Erzsébetvárosban eladó. Cim a timișoara kiadóban. (8829)

KORSZERŰ kombinált szoba eladó. Timișoara, II., Hönig-u., 2. (8868)

MŰVELT nő állást keres. Esetleg elárúsítónéki is megy. Timișoara, III., Wilhelm Mühle-utca, 34., 1. ajtó. (8854)

ELADÓ jó állapotban levő fekete csikóbunda, fekeje szővekbát és téli kosztüm. Ugyanott damaszt asztalperitők eladók. Megtekinthetők reggel 9-től 1-ig és délután 4-től 6-ig. Timișoara, III., Domașneanu-u. 4., 1. ajtó. (8858)

50 EVEN felüli bejárónót kis családhoz azonnali belépésre keresnek. Timișoara, Balaș-u. 25., 5. ajtó. (8857)

URANIA-filmstúdió, Arad

Jól fűtött terem. Távbeszélő 12-32. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

Ma. Egy csodás szerelem meséje.

Amadeo Nazzari, Conchita Montenegro
A hódító

KÖZPONTI korszerű lakást keresek azonnalra. Magas bért fizetek és felajánlok azonkívül egy korszerű, 3 szobás cserelakást. (Magánház). Érdeklődni Dr. Gammer Ottó ügyvéd, Timișoara I., Regina Maria-körút 10. Távbeszélő 41—33. (8848)

REDŐNYÖS iratszekerényt, íróasztalt, jó állapotban levőt, megvételre keresek. Timișoara, I., Regina Maria-körút 8. A ház-mesternél, vagy távbeszélő 44—70. (5369)

BAKANCSOT, vagy csizmát, 43-, vagy 44-est, használtat, de jó állapotban levőt vennék. Cimeket ármegjelöléssel „43, esetleg 44-es” jellegre a timișoara kiadóba kérek. (5370)

ÓNÁLLO, kifogástalan szakácsnő állást keres. Csak uriházba megy. Timișoara, IV., Pop de Basesti-u. 10., 14. ajtó. (8862)

ELADÓ vaskályha, kőolaj-kályha, 1-ajtos fehér, szekrény, összecusukható vaságy, gyermek-szánkó, 12-személyes, üveg-készlet, mosóteknők, vas ruhafo-gas, csillárok, fesmények, virágállvány. Cim: Timișoara, II., Telegrafului-u. 3. (8859)

FÜRDŐKÁLYHA, régi rézből való, eladó. Cim: Appeltauer péksége, Timișoara, IV., Gen. Dragalina-tér. (8856)

MOTOR, 6 lóerős, valamint egy parasztszeker eladó. Timișoara, V., Ronat, Magdi-u. 12. (8855)

CORSO-MOZI, Arad

Távbeszélő 23-64. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

Ma szünet

Pénteken bemutató. A német filmgyártás 25 éves jubileumi filmje: **Báró Münchhausen kalandjai**

A főszerepekben: Hans Albers, Leo Slezak, Ilse Werner. Délelőtt 11 órától egész nap jegyvelőtel. Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

40 HOLD vegyes fákkal kevert erdő kitermelésre eladó. Severin megyében, 5 km. az állomástól. Közlebbi felvilágosítás Barčinál, Timișoara, III., Domnita Balasa-u., 30., 12—4 óra között. (8847)

SZOLGÁT (egy lóhoz) és egy minde-nes leányt, 40 éven alulit, felfogad Kiszling Timișoara, Asanești-tér, 4. (8861)

TÉLIKABÁTOK, férfiöltönyök, felöltő, tiszta gyapjú szövetből, férfi és női hős sárcipők eladók. Megtekinthetők szombaton és szerdán délelőtt. Timișoara, V., Marjiur Cernanu-u., 10. (8870)
JÓ házból való tanulóleányt felfogadnak. Elena Rosenzweig, Timișoara, III., Lahovari-tér 5. Rövidáruház. (8869)

KARIKAHAJOS varrógép, szavatolt állapotban levő, eladó. Timișoara, II., Ispirescu-utca 2. (8852)

MATRACOK, férfikabát, női bunda, önémező hálószo-ba, ebédő-szekrény, konyhaberendezés eladó. Megtekinthetők délután 3—6 között. Rózsa, Timișoara, II., Scollui-u. 20. (8849)

GYERMEK-BAKANCS, 31-es, k'fogástalan és egy 31-es szandál eladó. Timișoara, IV., I. C. Bratianu-u., 16, 10. ajtó. (8837)

ÜVEGAJTÓK és ablakok, üveggel, előnyös áron eladók. „Banatul” tilkórgyár, Timișoara, I., Lenau-u., 2. A betegsegélyzőpénztár mellett. (8846)

FORUM-mozi, Arad

Előadások 3, 5, 7 és 9 kor.

Ma. Dumas Sándor világhírű regényének filmváltozata.

A főszerepekben: Pierre Richard Wilm, Ermete Zaccani, Michele Alfa. Kedvezményes és szabadjegyek nem érvényesek.

GYERMEKKOCSI, korszerű, világos, olcsón eladó. Timișoara, III., Vladica Badescu-u., 10., 3. ajtó. (8866)

KÁRPITOS munkát, újat, valamint javításokat legolcsóbban vállalko. Házhoz is megyek. Timișoara, IV., Pop de Basesti-u. 7., 6. ajtó. (8867)

BAKANCS, 37-es, bőr talpval és 42-es gumi sárcipő eladó. Timișoara, I., Mila-no-u., 9., I. em., 3. Délelőtt 12—4-ig. (8864)

KARIKAHAJOS, női varrógép eladó. Timișoara, II., Radulescu-u. 7., 3. ajtó. Megtekinthetők 1—4-ig. (8860)

KÉTTAGU családhoz keresek ötvenes tiszta bejárónót, Főzni nem kell, Felvono (lift) van. Ugyanott vennék megő-zásból csecsemő kelengyét, egyes finom darabokat is. Timișoara, I., Regele Mihai-körút, 6., II. em., 11. (8851)

VARRÓGEPEKET javítok. Házhoz megyek. Hívjon 24-03 távbeszélő szám alatt. Timișoara, II., Ion Creanga-u., 5. (8853)

ELVESZETT november 5-én, pénteken, a Capitol-moziban vagy a mozi körül, a délutáni előadáson, fehér foltban, szemüveg. Becsületet megtalálójára jutalomért adja át Timișoara Tudor Vladimirescu-sor, 16., 3. ajtó alatt. (8947)

CUKRÁSZINAST keres Radl-cukrászda, Timișoara, IV., Gen. Dragalina-tér 5. (8880)

SZÉP, kombinált berendezés, diógyökér, fűrrel, 2 személles, kárpitozott, ágy-rekamieval, szép, teljes konyhaberene-zéssel, előszobafallal és szekrényvel, va-laminat korszerű, egyszobás, III. kerületi lakással átadó. Cim szivességből Párcán Károlyné, Timișoara, Unirii-térről nyíló Serg. Mușat-u., 3. (8865)

BEJÁRÓNÓT keresek jó fizetéssel a délelőtti órákra. Jelenkezés délután 5—6 között. Timișoara, IV., Miron Costin-u., 1., I. em., 5. (8850)

37-es BAKANCS és 42-es férficipő eladó. Timișoara, II., Badea Carjan-tér, 11., 4. ajtó. (8871)

TANYASZÁZDÁT alkalmazok. Jakabffy Lajos gazdasága, Herneacova. Timiș-megye, vasuti állomás, Receaș. (8845)

Még jéminőségű árut találhat a Maradék-áruházban Timișoara, Carol-körút 5, Doja-u. sarok. Mélyszint. Távbesező 35-90

GYERMEKSZERETŐ, komoly mindenest jó fizetéssel felfogadok. Jelenkezni délelőtt lehet, Salon Ileana, Timișoara, I., 10 Mai-u. 3. (8780)

TALÁLTAM egy aranyórát november 2-án Periam es Sannicolaul-Mare között, d. u. a vonaton, Tulajdonosa átveheti, Beșenova-Veche, Topesiov László, kántor-tanító. (8966)

KERESÜNK azonnalra szoptatós dadát. Jelenkeznek Timișoara, III., Lahovary-tér 1. szám alatt, az ucvárban levő műteremben.

GYERMEKKOCSI, korszerű, sötétkék, eladó. Timișoara, III., Hebe-u., 39. (Schnappfeld). (8812)

REKAMIE új, lószőr-betéttel, eladó. Timișoara, IV., Emanuel Gojdu-u., 2., 3. ajtó. (8811)

BESSZARABIAI perzsabunda eladó. Megtekinthetők 15—17 óra között. Timișoara, Bratianu-u., 45., 8. ajtó. (8818)

MINDENES, valamint bejárónó állást keres azonnalra. Timișoara, III., Obo-bescu-u., 53., 3. ajtó. (8832)

KERESEK feltétlenül megbízható, 20—40 év közötti nőt, aki két hivatalnoknál háztartását ellátná. Timișoara, A. Cos-ma-u., 2., I. em., 4. Jelenkezés délután 5—7-ig. (8816)

ELADÓ 38-as níg használt, fekete női félcipő, gyikbörbetéttel, fekete férfitelikabát, besszarabiai báránnyelvéssel, magas, erős termetre való, továbbá sőtétszürke felöltő, ülőkád és réz függőy-tartók. Megtekinthetők d. u. 3—6-ig. Timiș ara, III., Cípr. Porumbescu-u. 21. (8749)

SZÉP perzsabunda, kisebb termetre való, eladó. Megtekinthetők Ragályi szücs-nél, Timișoara, II., Traian-tér. (8840)

ÜZLETHELYISÉG kiadó. Timișoara, II., Mareșal Ioffre-u. 5. Érdeklődni a ház-mesternél. (8835)

ELADÓ nagyon szép barna, géppel kötött kabát. Megtekinthetők a timișoara kiadóban. (5364)